

वार्षिक परीक्षा - 2018-19
 धारवा - 3 - संस्कृत

16/4/19
 कुल गुण - 80

• शब्देना अर्थ	(04) ✓
1 गौडरी	2/4
2 मामा	
3 परीपर	
4 आशारा	
• संस्कृत शब्देना समानार्थ	01
5 कालधाम्	
• संस्कृत शब्देना विरुद्ध अर्थ	01
6 निवृत्तिः	
• युक्तिवशात् शब्द	02
7 रत्नः	
8 गर्दमः	
• नपुंसकलिंग शब्द	01
9 अश्लेषकम्	
• स्त्रीलिंग शब्द	01
10 मनोदशा	
• सन्धि विच्छेदं कुरुत ।	01
11 अत्र + पुं	
• सन्धि शोभयत ।	01
12 नाईति	
• वर्तमान कालं सूचय	01
13 प्रविशति	
• सामान्य लविच्छेदकम्	01
14 केशिवाच्यम्	
• अस्त्वन्तुलकम्	01
15 अकार्ययाम्	
• द्वितीय व्युत्पत्तयः	01
16 अजम्	
• कृदन्तना प्रकार	02
17 संबन्धितान् कृदन्तान्	
• कृदन्तान्	

18. अभासना प्रकार
 02
 - द्वंद्व समास
 - शतमी लन्पुरुषसमास

विभाग: B
 योव्यपेक्षं चिन्वा शिक्तस्थानानि पूर्यन्ते। (02)

19. भट्टारका / सतुशं
 प्रश्नवाक्यानिर्माणं कुरुत
 20. (A) संस्कृतमौषो काशाम् जननी।
 (B) कः प्राचीनतमः ग्रन्थः वर्तते।

21. संस्कृतप्रश्नान् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत (05)

- A. कुषकः दृष्टः भरणसन्नः आसीत् ।
- B. कुषकपुत्रः भार्गवो धनस्यूतः प्राप्तः।
- C. धनस्यूतः दर्शनात् कुषकपुत्रः आनन्दं जातः।
- D. धनस्यूतः दृष्ट्वा कुषकपुत्रः विचारयति, तेन भदीयं वारिद्वयं गच्छं भविष्यति इति ।
- E. कुषकपुत्रेण जनकस्य उपदेशः श्रुतः अन्यस्य धनस्य वाङ्मन् अस्माकं कुत्राचारः न इति ।

22. रेखांकितं पदानि शुद्धानि कृत्वा वंदीक्याः पुनः लिखत (04)

भेदान्, विष्णुः, अहं, उत्तरिम

विभाग: C

23. प्रश्नानाम् उत्तराणि शुद्धरभाषायां लिखत। (गद्य) (06)
 धर्ष्याग्रस्य भाग्यसने जीमाना दुर्गुणानुं पापाना गुणानुं
 वर्णान् सांभवात्तुं जगै हरे.

24. वल्लीविद्यापीठम् स्वकार विद्याशालां स्वध्यायान-स्वध्यायान

चतुर् इतुं जेमां चार वेद, ९ वेदांग, न्याय, पुराण, भीमांसा
दर्शनशास्त्र, स्मृतिग्रंथौ, व्याधुर्वेद, धनुर्वेद, संगीत-कुला-विज्ञान,
अथर्ववेद, चार उपवेदां लोरेनुं पठन-पाठन चतुं.

(25) चारदामि पाठौ इरेला वेधेन उल्लूतरे यिप्रगीवना इहेवाशी
भूषडराज धिरपुटनीपासे गयां. यिप्रगीवना मित्र भूषडराज
भोताना तीदुला दंतोधी वधां उल्लूतरेनां, जाधी नापरां, अपारीत
उल्लूतरे वेधेन अमभांशी वेधेनभुक्त गयां. ^{वेधेन}

(25) रात्रे मदाशने मजवा सारला लोका इध शडे हे. जेमेन
रात्रे मजवा व्यापवानुं समाभंगु समापवाभां व्याप्युं हीय
लेमरा के खौपनीलासा लेय

प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्धरमाधारां किरवत् लये. (06)
(26) असत्यानां भार्गवी सत्यानां भार्ग पर जवानुं प्रात खीवशी
लेवाभां व्याप्युं हे

(27) गदिदाभां गडा गुणो हे: वाक्या विना कोशे उपाडवी,
हंडी गरभीनी भरवा न करवी
हंभेरां संकृष्ट रडेवुं.

27 सीना जनडराभानी पुत्र इती रे

28 अधीदत्तं गधीस्वापं धरित्वा प्रश्नानांम् उत्तराणि संस्कृत भाषायां
किरवत् । (04)

(A) इककलव्याः धनुर्विद्यां पठितुं द्रोणाचार्यस्य समीपम् उन्मादवन् ।

(B) गुरुदेव अहम् अधि धनुर्धरः भवितुम् इच्छामि । कृपया मा
स्वीकुरु

(C) आधार्थं प्रत्यावदत् अहं कौरवान् पाण्डवान् च पाठयामि ।
अहं भवन्तं शिष्यरुपेण स्वीकारं कर्तुं न शक्नोमि ।

(D) मुककलव्याः शनैः शनैः कुशरुः धनुर्धरः उदीवत् ।

(29) पहली विज्ञापना: संसारनां सर्व पुस्तकालयोभां सौधी वृत्तौ ग्रंथ प्रश्लेषः है, आ पद्य संस्कृतभाषानां ४ ग्रंथ है, आम् संसारनुं प्रथम पुस्तक पद्य संस्कृतनुं ४ है, जीकु डोही भाषानुं नंदी

(30)

शार्दूल - शुं गरी नाप्रवाभां शार्दूल

(04)

शारदूल - ना, ना. मुक्त करी

शार्दूल - शा मी

शारदूल - गुनी करनार शम्पु शरदुं व्यापिन व्यरणां पद्यो डोय लौ (खेने) कश्चि न डग्वी.

अथवा

(30) द्वारपाल - (ननुड वहीने) व्याप डही.

संन्यासी: तुं नी द्वाररङ्गक है, कथारेथ तुं धनवान् नंदी राय, आमी लानोभां आमी गुडीखोभां विचारीखे हीखे, स्वमे समस्त रसाधनतत्त्व भाणीखे हीखे.

० अधोद्वारस्थ पद्यरत्नस्य गुर्परभाषायां अनुवाकं कुरुत। (04)
 31 हे जवतौ डोय न्यारै रवार्य (गारक) कुर्ये, दुःखने न कुर्ये न भवे है, वे नेने भिन्न त्वां सुधी डोय क्यां सुधी नै अलाने न डोय.

अथवा

31 महिवाशोना डानोभां योग्य अमुं वाकुं करणुं डूल, शरदूरता आजा वापभां अशोकपुष्प अने शिष्यायां पर नलभासिकानुं डूल सोला प्राधन करे है

32 कभनौ क्यारै जीते हैर (सूर्योदय वापने) पतिना गथा पही प्रिया रक, शुं करे हैर (रडे है) अने रामे उंभेशा डोय विरही रहे हैर (अडवाडी)

विभाग-E

प्रलोडपूर्ति करी

(05)

A चकं चित्तं चकं चित्तं चकं जीवितयावन्।

(05)

यसायकमिदं सर्वं तीर्तिरेव हि जीवति॥

B. शनैः पन्थाः शनैः पन्थाः शनैः पर्वतकूटानम्
 शनैर्विद्यां शनैर्वित्तं पश्यैतानि शनैः शनैः

अथवा

अथवा

33 (A) नास्ति भेदासं लोचं नास्ति यात्मसं वंरुम् (05)
नास्ति यक्षुसं लोचं नास्ति धान्यसं प्रियम् ॥

(B) आत्तरक्षणान्नाणां सुपरीक्षितकारिणाम्
आपिहो नीचपद्यन्तै पुरुषाणां स्वदोषिणः ॥
• विवरणात्मिकां रिषणीं गुर्भरमाषाया लिखत ।

(34) वृद्धन्मना - (03)

महाराज पांडुना पांय पुत्रोभां युधिष्ठिर अने लीम
पत्नी प्रीम इमनी पुत्र अर्जुन इती. ते कुंतीम धन्नुना
वरदानची प्राप्त वयो इती. ते क्रौंच धनुर्धार इती. अज्ञातवास
दशमिथान विराटराजनी पुत्री उत्तराने नृत्य शीघ्रववा भार
अर्जुन वृद्धन्मना नामनी स्त्री स्वरीये रद्यो इती. पाण्डुची
उत्तराना लज्ज अर्जुनना पुत्र अलिमन्वु साथे इरवाभां
स्वाच्यां अर्जुन व्वाये शस्त्रांकी शोधिभां स्वर्गभां गथो त्याये
स्वर्गनी स्वप्सरा उर्वशीना आपने लीधि लेणे रमा स्वरीय
दाशु इरवुं पश्युं इते. परंतु धन्नुना इहेवा प्रभाणे तेने
दूपाववा भारे रमा स्वरीय खेड वरदानरीय वर पश्युं इते.
तेणे रमा इ स्वरीयभां गाथोनुं शरुग करवा आवेला इरवोम
इराच्या उवा. (03)

35 आयुर्वेद शरकः :- मदीये शरक आयुर्वेद शास्त्रना महान्
विद्वान् इता. तेमहेतु खोषधि विद्वानना पाथो नाथ्यो इती.
इनिध राभजा राजतेधे इता. मदीये पतंशलिखे इ शरकना
नामनी 'शरकसंहिता' हे अग्निलेशनी रचना करी इती. तेनुं
पुनः संपादन इथे. वगैरे जुदा जुदा मताने दधानभां लघु उपलब्ध
साहित्याची इही शडाय तेम हे. तेमनी भनातौ ग्रंथ शरक
संहिता डार्यसिद्धिसाने रमा ग्रंथ हे. मदीये शरकना खेड
उपदेश रोगविहीन शरीर खे सौधी अमूल्य धन-संपत्ति हे.
आयुर्वेद आयुर्वेद शरक सिद्धिसा द्वारा रोगमुक्त समाजनी
रचना थाय ते खेगे विचारवुं -

अथवा.

35 संसारनी रुचिलिन्नता -
कालभां हे वरन्तु खेड ते गमे हे ते जीमने गमती गथी

એરલે આ સંસાર વિચિત્ર રુચિઓ લાખી છે. એક પરિવારમાં
 જન્મેલા એક સરખા આચાર-વિચારવાળા લોકોની ખુબ જુદી જુદી
 રુચિ - જુદા જુદા પરિવારોમાં જન્મેલા માણસોની લાલ જ શું કરવી ?
 જેમના પિતા સમાજ - તેવા પુત્રોમાં કોઈને ગણ્યુ - કોઈને ખાકું - ખાકું.

અર્થવિસ્તાર છુટુત /

36 બધા દીક્ષુઓને નિયંત્રિત કરીને બગલાની જેમ પડેલા
 માણસે કામ દેશના સંદર્ભમાં પ્રાચ બધા કાર્યો શિક્ષ
 કરવાં ભેઈએ. (06)

અર્થવિસ્તાર - આ સુભાષિતમાં કુદિચ્ચ 'દીક્ષુચાનિગ્રહ' ની
 બીધે બગલાના ઉદા. મનુષ્યે બગલાના આ એક ગુણને
 અપનાવવો - બગલો પોતાના તમામ અંગોને સંચાલિત
 એકત્રાલાથી ખાણીમાં તરતા માછલાને પકડી - પેર ભરે -
 તેવી જ રીતે મનુષ્યે કામ-દેશના સંદર્ભમાં પોતાના તમામ કામ પાર-

37 દિન સંચાલ છે, મન સંચાલ છે. જીવન અને યુવાની સંચાલ છે
 આ બધું આલમ કરનારું છે. જેની પાસે કીર્તિ છે તે જીવે છે.

અર્થવિસ્તાર - આ સુભાષિતમાં દિન, મન જીવન અને યાવન
 આ બધું સંચાલ એરલે કે આલમનું જનું છે એવું જણાવ્યું છે -
 પરંતુ જીવનમાં કીર્તિ એક જ જીવે છે કીર્તિ - પ્રસિદ્ધિની એક
 દિવસ જે આગળ છે તે કોઈ પાડી શકવું નથી